

10/07/2007

VAASAN MIELENTERVEYSTYÖN OSAAMISKESKUKSEN TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2007

1. Yleistä.....	1
2. Henkilöstö.....	2
3. Tilat.....	2
4. Koulutus.....	2
a) Lääketieteen peruskoulutus.....	2
b) Erikoistumiskoulutus.....	3
c) Täydennyskoulutus.....	
d) Muu koulutus ³	
5. Tutkimus ja kehitys.....	4
6. Muuta.....	6

1. Yleistä

Vaasan sairaanhoitopiiri, Helsingin yliopisto ja Stakes ovat 25.10.2004 solmineet sopimuksen Vaasan mielenterveystyön osaamiskeskuksesta. Sopimus on voimassa 30.6.2009 saakka. Sopimuksen nojalla osaamiskeskukseen on sidottu Helsingin yliopiston viisivuotinen kaksikielinen psykiatrian professuuri. Osaamiskeskuksen tehtävät ovat alueellisen mielenterveystyön kehittäminen ja kansallisesti sekä kansainvälisesti hyödynnettävän mielenterveystyön osaamisen tuottaminen.

Osaamiskeskuksen ohjausryhmän muodostavat Timo Keistinen, Sisko-Margit Syväoja (irtisanoutunut virastaan, seuraaja valitsematta, sijaisena toimii Jouko Alanko varamiehen ominaisuudessa), Anna-Kaisa Rainio (VSHP), Markku Eronen (Stakes) ja Jouko Lönnqvist (Helsingin yliopisto). Ohjausryhmä hyväksyy vuosittain osaamiskeskuksen toimintasuunnitelman.

2. Henkilöstö

Vuonna 2007 osaamiskeskuksen henkilöstön muodostavat professori Kristian Wahlbeck (Helsingin yliopisto, 25 %), professori Hannu Naukkarinen (Helsingin yliopisto, 75 %) sekä projektisihteeri

10/07/2007

Maiju Seppälä (100 % VSHP). Kristian Wahlbeck vastaa osaamiskeskuksen tutkimus- ja kehitystyöstä ja Hannu Naukkarinen koulutusasioista.

3. Tilat

Stakesin Vaasan alueyksikön nykyiset toimitilat L-talossa ovat jäämässä ahtaiksi henkilöstömäärän lisääntyttyä Pohjanmaa-hankkeessa ja Stakesin alueyksikössä. Vaasan sairaanhoitopiiri on tarjonnut L-talossa toimiville yksiköille ja hankkeille uusia tiloja Huutoniemen sairaalan kiinteistöstä. Kiinteä yhteys kehitystyöhön on Osaamiskeskuksen toiminnalle tärkeää, joten Osaamiskeskus siirtynee syksyllä 2007 Huutoniemen sairaalaan.

4. Koulutus

a) Lääketieteen peruskoulutus

Osaamiskeskuksen koulutusohjelmaan kuuluvat Helsingin yliopiston lääketieteen opiskelijoiden ruotsinkielisen kurssin psykiatrian keskussairaalaopintoviikon järjestelyt ja koulutus. Nämä ns. kandidiviikot järjestetään Vaasan keskussairaalassa, Huutoniemellä psykiatrian yksikössä yhteistyössä Helsingin yliopiston Psykiatrian klinikan, kliinisen laitoksen kanssa. Perusopiskelijoiden kandidiviikko toteutetaan vuonna 2007 neljä kertaa eli keväällä viikoilla 7 ja 17 sekä syksyllä 2007 vastaavasti viikoilla 40 ja 47. Opiskelijat saapuvat sunnuntaina ja viikko päättyy torstaina.

Viikko sisältää pääosin bedside -opetusta kokeneen seniorin johdolla, omien nimettyjen potilaiden tutkimista ja niiden läpikäyntiä professorin kanssa sekä case-pohjaisen opetuskokonaisuuden (ajokortin uusimiseen liittyviä psykiatrisia ongelmia / alkoholi-ongelmatilanne / ahdistuneisuushäiriöt – sosiaalinen fobia) professorin johdolla. Ohjelmaan kuuluu lisäksi tutustuminen yleissairaalapsykiatriseen toimintaan Vaasan Keskussairaalassa, tutustuminen Vaasan mielenterveyskeskuksen toimintaan sekä mahdollisuuksien mukaan tutustuminen kolmannen sektorin toimintaan ns. Sateenkaari-talossa. Ohjelmaan kuuluvat myös tutustuminen oikeuspsykiatriaan Vanhan Vaasan sairaalassa sekä ryhmäopetusta kliinisistä psykologisista

10/07/2007

tutkimuksista. Opiskelijoilla on viikon aikana mahdollisuus seurata Lapinlahden sairaalan luento-opetusta videolinkin välityksellä.

Tulevana lukuvuonna opiskelijoille tarjotaan lisäksi mahdollisuutta suorittaa Vaasassa psykiatrian syventävä opintokokonaisuus (laajuus noin 15 opintopistettä).

b) Erikoistumiskoulutus

Helsingin yliopiston kanssa tehty koulutussopimus mahdollistaa kokonaisuudessaan psykiatria-erikoistumisen Vaasan keskussairaalassa. Erikoistuminen tapahtuu opetussuunnitelman mukaisesti osallistumalla professorin järjestämään ja valvomaan koulutukseen. Erikoistuvilla on henkilökohtainen kirjallinen opintosuunnitelma.

Erikoistumiskoulutukseen kuuluvat toimipaikkakoulutuksena säännölliset työnohjaukset (ryhmätyönohjaukset), tarvittavien alan oppikirjojen seminaariopiskelu (referointi, aihealueeseen liittyvät artikkelit ja syventävä, käytännönläheinen sekä tieteellispainotteinen keskustelu aihealueesta) sekä ajankohtaisten tieteellisten artikkeleiden läpikäynti ja keskustelu niiden pohjalta. Erityispainoalueena on tenttilehtien seuranta ja tenttikirjallisuus. Erikoistumiskoulutukseen kuuluvat myös potilastapaus -meetingit (kaikki lääkärit), osallistuminen videolinkin välityksellä Helsingin yliopiston Psykiatrian klinikan koulutusmeetingeihin (kuten tiistai -meetingit) runkovaiheen koulutusseminaarit ja eriytyvän vaiheen koulutusseminaarit, joissa käydään systemaattisesti läpi psykiatrian keskeiset aihealueet. Koulutuksiin osallistumista seurataan). Lisäksi koulutukseen kuuluu osallistuminen videoteitse HYKS/HUS- Psykiatriakeskuksessa järjestettävillä luennoilla sekä syventävät keskustelut näiden pohjalta.

Erikoistuvia on tällä hetkellä yhteensä 6 henkilöä, joista 3 palvelee Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin psykiatrian yksikössä. Kokkolalaiset osallistuvat tiistai -meetingeihin (videointi HUS - Psykiatriakeskuksesta) sekä meetingiä seuraavaan syventävään keskusteluosioon videoteitse Vaasasta, jonka jälkeen on yhteinen potilas -case seminaari. Keskiviikkoamupäivän koulutuksiin kokkolalaiset osallistuvat paikanpäällä Huutoniemen sairaalassa. Samalle päivälle heille on

10/07/2007

järjestetty ulkopuolinen ryhmätyönohjaus Vaasassa (joka toinen viikko). Erikoistuvien edellytetään osallistuvan lisäksi ulkopuolisiin koulutuksiin HYKS-psykiatrian erikoistumiskoulutusohjeiston mukaisesti, kuten psykiatripäiville.

Erikoislääkärikoulutuksen arvioimiseksi osaamiskeskus tekee toiminnasta kuvauksen koko sen nykyisen keston ajalta.

c) Täydennyskoulutus

Alueellisena koulutuksena keväällä 2007 järjestetään moniammatillinen koulutuspäivä syömishäiriöistä 5.6.2007 ja kyseisten häiriöiden hoitoketjujen kehittämisestä.

Yhteistyössä Åbo Akademin ja Vaasan yliopiston kanssa suunnitellaan maisteritutkintoon liittyvää mielenterveyden edistämisen opinto-ohjelmaa.

Riippuen Vaasan sairaanhoitopiirin päätöksestä aloitetaan vuoden aikana suunnittelutyö psykoterapiakoulutuksen aloittamisesta Vaasassa jonkun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen toteuttamana.

Osaamiskeskus toteuttaa lisäksi syyskuussa 2007 tutkijaseminaarin, jossa esitellään osaamiskeskuksessa ja Pohjanmaa-hankkeessa tehtävää tutkimustyötä. Seminaaripäivän tavoitteena on saada eri tutkimushankkeisiin uusia tutkijoita ja väitöskirjan tekijöitä.

d) Muu koulutus

Osaamiskeskus tukee asiantuntijapanoksella Pohjanmaa-hankkeen toteuttamaa, maallikoille suunnattua Mielenterveyden ensiapukoulutusta. Kurssikirjallisuuden sisällöllinen päivittäminen on osaamiskeskuksen vastuulla.

10/07/2007

5. Tutkimus ja kehitys

a) Pohjanmaa-hanke

Edellisvuonna Suomen Akatemialta haettua tutkimusrahoitusta ei myönnetty Pohjanmaa-hankkeen arviointitutkimukselle. Rahoituksen puuttuessa Pohjanmaa-hankkeeseen liittyvä arviointitutkimus on jäänyt suunniteltua ohuemmaksi. Osaamiskeskuksen toimesta toteutunut osio hankkeen arvioinnista on väestölle suunnattu mielenterveyskysely. Pohjanmaa-hankkeen arviointitutkimusta koordinoi hankkeen johtajan asettama tutkimusyhteistyöryhmä, jossa osaamiskeskusta edustaa Kristian Wahlbeck.

b) Mielenterveyttä koskeva kyselytutkimus

Vuonna 2005 toteutetun väestökyselyn analysointi ja tutkimusraporttien julkaiseminen jatkuu vuonna 2007. Väestökyselystä koottu menetelmäraportti ”Enkät om mental hälsa 2005” julkaistiin Stakesin Työpapereita -sarjassa keväällä 2006. Väitöskirjatutkijoiden Esa Aromaa ja Jyrki Tuularin sekä Ulla Aspvikin artikkelit väestökyselystä julkaistiin Suomen Lääkärilehdessä helmikuussa 2007. Ensimmäiset kansainväliset artikkelit julkaistaneen vuonna 2007. Osaamiskeskus tukee väitöskirjatutkijoita heidän Jyväskylän yliopistolle tekemäänsä tutkimustyötä tarjoamalla aineistonkäsittelyä, sihteeripalveluja ja ohjausta. Kristian Wahlbeck on molempien väitöskirjatekijöiden ohjausryhmän jäsen. Kyselystä on valmistunut yksi gradutyö (Sofie Eriksson) jonka tarkastajana oli Kristian Wahlbeck.

Osaamiskeskus järjestää vuonna 2007 neljä väestökyselyn tutkijoille suunnattua tapaamista. Aineiston analyysiin etsitään aktiivisesti lisää tutkijoita. Väestökysely toistetaan keväällä 2008.

c) Indigo-hanke

Indigo-hanke on prof. Graham Thornicroftin johtama yhteiseurooppalainen hanke, jonka päämääränä on selvittää skitsofreniasta kärsivien potilaiden kokemuksia stigmasta eli leimautumisesta. Osaamiskeskus toimii hankkeen suomalaisena partnerina, ja toteuttajana on yl Carita Tuohimäki ja LK Joel Lillqvist. Carita Tuohimäelle on varmistunut VSHP:n EVO -rahoitus

10/07/2007

suomalaisten käsikirjoitusten loppuunsaattamiseksi. Vuonna 2005 toteutetut 25:n skitsofreniasta kärsivän henkilön haastattelut on analysoitu määrällisin ja laadullisin menetelmin keväällä 2006. Kansainvälinen vertaileva raportti ja suomalaisen osa-aineiston raportti valmistuvat syksyllä 2007 ja tarjotaan julkaistavaksi.

Hankkeelle on myönnetty kolmen vuoden jatkorahoitus toukokuussa 2007 EU:n kansanterveysohjelmasta ITHACA -nimisenä hankkeena. Hankerahoitus ohjautuu Stakesin kautta, ja hankkeeseen palkataan puolipäiväinen tutkija syksystä 2007.

d) DataPrev -hanke

DataPrev on syyskuussa 2007 alkava eurooppalainen yhteishanke, joka pyrkii kokoamaan ja arvioimaan mielenterveyden edistämisen ja mielenterveyden häiriöiden ehkäisemisen liittyviä toimia ja hankkeita. Hankkeelle on myönnetty rahoitusta EU:n kuudennesta tutkimuksen puiteohjelmasta. Suomessa hanketta hallinnoi Helsingin yliopiston Kliininen laitos. Osaamiskeskus vastaa hankkeessa ikä-ihmisten mielenterveyden edistämisen ja ehkäisyn näyttöön perustuvien toimien tietokannan kokoamisesta. Hanke toteutetaan yhteistyössä Vaasassa toimivien yliopistojen GERDA -hankkeen kanssa. Hankkeeseen palkattava tutkija sijoittuu Vaasaan.

6. Rahoitushaut

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri on myöntänyt Pohjanmaa-hankkeen arviointitutkimukselle rahoitusta yhteensä 20 000 euroa. Suurin osa tästä summasta käytetään seuraavan väestökyselyn rahoittamiseen vuonna 2008.

Vaasan sairaanhoitopiiri on myöntänyt 2006 syksyllä DataPrev -hankkeen toteuttamiseen 15 000 euroa. Lisäksi Vaasan sairaanhoitopiiri on myöntänyt keväällä 2007 väestökyselyn toteuttamiseen 20 000 euroa.

7. Muuta

Vaasan mielenterveystyön
osaamiskeskus
Vasa kompetenscentrum för
mentalvård
Vaasa Excellence Centre for Mental
Health

10/07/2007

Osaamiskeskuksella on kolmikielinen verkkosivusto Stakesin sivuilla
(<http://info.stakes.fi/vaasanosaamiskeskus/FI/osaamiskeskus.htm>).

Keväällä 2007 kootaan Osaamiskeskuksen toimesta Vaasan psykiatrian koulutuskalenteri vuodelle
2007 yhteistyössä Vanhan Vaasan sairaalan kanssa.

*Kristian Wahlbeck
Hannu Naukkarinen
Maiju Seppälä*